

Czy warto być przyzwoitym?

**Czy etyka może być jednym
z elementów konkurencji?**

Scenariusz warsztatu

Przygotowała:

dr hab. Janina Filek AE Kraków;

Ilona Goszczyńska Profile

marzec 2006

Skrypt „*Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu – Tylko moda czy nowy model prowadzenia działalności gospodarczej?*” oraz scenariusz warsztatu uzupełniają się wzajemnie i są propozycją zajęć dla studentów studiów ekonomicznych. Podstawą scenariusza jest założenie: „*Etyczne gospodarowanie jest swoistego rodzaju umiejętnością i, jak każdej umiejętności, można się jej nauczyć.*”

Warsztat jest formą umożliwiającą praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej na temat etyki w biznesie, zdobytej przez studentów w trakcie studiów, lub po lekturze skryptu. Uczestnicy warsztatu poszukują własnych propozycji rozwiązań problemów w konkretnych sytuacjach, zaproponowanych przez autorów warsztatu.

Są przy tym podzieleni na określone grupy interesariuszy. Uczą się przez doświadczenie, czyli przez identyfikację z określonymi potrzebami, możliwościami, ograniczeniami i racjami interesariuszy.

Tak skonstruowany warsztat stwarza okazję do poznawania relacji między ekonomią a etyką.

Określone sytuacje, wykorzystane do przeprowadzenia warsztatu, opracowane zostały na podstawie doniesień prasowych i dotyczą prawdziwych zdarzeń, jakie miały miejsce w Polsce w ostatnich latach. Analiza tych studiów polskich przypadków pozwoli uczestnikom przyjrzeć się problemom, przed którymi stają niejednokrotnie polscy menedżerowie.

Warsztat składa się z kilku części. Powinien zostać poprzedzony wykładem na temat CRS lub lekturą skryptu. By móc przeprowadzić symulację wydarzeń niezbędne jest podzielenie uczestników na mniejsze grupy. Stają się oni określonym zespołem interesariuszy.

Po to, by w każdej grupie znalazły się osoby o podobnym sposobie patrzenia na rzeczywistość, można do podziału na mniejsze grupy wykorzystać grę "Każdy, który". Następnie należy wybrać jeden ze studiów przypadku. Sposób prowadzenia warsztatu opisany jest w dalszej części. Ważne jest to, by biorący w nim udział studenci rozumieli potrzeby i możliwości, a także powiązania pomiędzy poszczególnymi grupami interesariuszy. I by każdy wybór został najpierw przedstawiony i uargumentowany przez określoną grupę studentów, a potem przedyskutowany przez wszystkich uczestników warsztatu i przeanalizowany przez prowadzącego zajęcia.

Arkusze wyników służy zapisywaniu konkretnych działań, czy zachowań zaproponowanych przez uczestników, a nie stawianiu ocen.

CELE WARSZTATU:

- pogłębienie świadomości uczestników w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu;
- uwrażliwienie studentów na znaczenie etyki biznesu;
- stworzenie warunków do zespołowego poszukiwania rozwiązań;
- doświadczenie relacji między interesami interesariuszy oraz racjami ekonomicznymi i etycznymi;
- pogłębienie umiejętności dokonywania wyborów i jasnego argumentowania własnego stanowiska.

METODY WARSZTATU:

- analiza studiów przypadku;
- symulacja;
- dyskusja;
- uzgadnianie stanowisk;
- prezentacja;
- autorefleksja.

ODBIORCA I CZAS TRWANIA WARSZTATU:

- 20-30 osobowe grupy studentów;
- 90 lub 180 minut.

PRZEBIEG WARSZTATU:

1. Wprowadzenie prowadzącego warsztat:

- prezentacja zagadnień CRS;
- uszczegółowienie zasad spotkania, uwrażliwienie uczestników na: osobisty udział, niestosowanie ocen uczestników (każdy wybór, każda sytuacja jest analizowana, lecz nie są oceniani uczestnicy warsztatu);
- podział na kilkuosobowe zespoły: prowadzący może wykorzystać zabawę-grę „Każdy, który...”, warunkiem, że wśród uczestników istnieje wysoki poziom bezpieczeństwa uczestników i potrafią się w otwarty sposób komunikować;
- zastosowanie tej formy pozwala zakończyć spotkanie rundą, w której studenci dzielą się refleksjami na temat osobistych postaw lub konsekwencji ich realizowania. Jeśli grupa w odbiorze prowadzącego nie jest gotowa do tego typu autorefleksji należy zastosować inny sposób losowego podziału uczestników na sześć grup. Najprościej poprosić o odliczanie do 6. Wtedy jedynki tworzą grupę „Zarządzający”, dwójki – „Pracownicy” i odpowiednio dalej.

2. Analiza studiów przypadku w zespołach:

- zespoły losują „rolę” (odpowiednio: Zarządzający, Pracownicy, Klienci, Dostawcy, Konkurencja, Obywatele). Prowadzący dokonuje charakterystyki poszczególnych interesariuszy z podkreśleniem pozycji na rynku. Każdy zespół otrzymuje tę samą kartę z przypadkami i dokonuje analizy przypadku z punktu widzenia potrzeb, interesów reprezentowanej roli;
- w momencie kiedy wszystkie zespoły zakończą analizę pierwszego przypadku (np.: A), prowadzący daje sygnał do analizy kolejnego. Pozwala to na kontrolowanie tempa pracy oraz dostosowanie materiałów do możliwości uczestników oraz wybór przypadków zgodny z celami i zainteresowaniami prowadzącego;
- każdy zespół wybiera jedno rozwiązanie i przygotowuje jednozdaniowe uzasadnienie swojego wyboru;
- przedstawiciel każdego zespołu prezentuje wybór i wynik zapisuje w przygotowanym arkuszu.

3. Dyskusja na temat (fakultatywnie z uwzględnieniem charakteru grupy oraz celów prowadzącego):
 - wpływu roli na dokonany wybór
 - możliwości uwzględnienia wszystkich stanowisk w procesie decyzyjnym
 - trudności których doświadczyli uczestnicy
 - inny

4. Prezentacja merytoryczna „Charakterystyka etyki biznesu” komentująca wyniki analizy przypadków. Decyzję o zakresie podejmuje prowadzący na podstawie jakości zaproponowanych przez studentów rozwiązań w odniesieniu do kryteriów etyki biznesu.

5. Zakończenie spotkania, ważne aby prowadzący podziękował za udział i pochylenie nad problemami interesariuszy.

MATERIAŁY:

1. merytoryczne: karty z opisem studiów przypadków; wycinki prasowe na podstawie, których zostały opracowane (możliwe jest wyświetlanie w czasie kiedy zespoły dokonują analizy); identyfikatory dla interesariuszy (zarządzający, pracownicy, klienci, dostawcy, konkurenci, obywatele); arkusze do gry „Każdy, który ...”; arkusz wyników; prezentacja – plakat
2. techniczne: plakaty zapraszające do udziału w warsztacie; flipchart z blokiem; pisaki, ołówki; listy uczestników.

„Każdy, który tak jak ja ... ”

Instrukcja

Wpisz swoje imię pod warunkiem, który spełniasz. Następnie znajdź trzy osoby, które „tak jak TY ...” i wpisz ich imiona w odpowiednich polach (każdą osobę możesz wpisać tylko raz). Zadanie wykonasz, kiedy znajdziesz podobnych sobie i Ich imiona ułożą się na kartce w jedną linię (w dowolnej osi).

NIE ŚCIAGA	NIE SPÓŹNIA SIĘ NA ZAJĘCIA	UŻYWA LEGALNYCH PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH	NIE KSERUJE KSIĄŻEK
NIE PODPOWIADA	NIE OPUSZCZA ZAJĘĆ	JEST PRZYGOTOWANA/NY DO ZAJĘĆ	NIE MARNUJE PAPIERU
NIE NARUSZA PRAW AUTORSKICH	UJAWNIA ŚCIAGANIE	PROWADZI POJAZDY ZGODNIE Z PRZEPISAMI	CHODZI NA SPACERY
NIE ZALEGA Z OPŁATAMI	NIE PROPONUJE KONTROLEROWI „PODZIAŁU” KARY	ZACHOWUJE SIĘ STOSOWNIE DO SYTUACJI	JEST TAKTOWNA/NY

Arkusz wyników

Studium	Zarządzający	Pracownicy	Klienci	Dostawcy	Konkurencja	Obywatele
A						
B						
C						
D						
E						
F						
G						